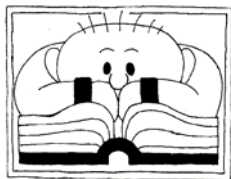

**GYI – Gyermekkönyvtári információ - 34. hírlevél
(2011. április 20.)**

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Szerkesztő: *Oláh Rozália*

GYI – Gyermekkönyvtári információ – 34. hírlevél (2011. április 20.)

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Kedves Gyermekkönyvtáros Kollégák!

Hírlevelünkben a **2010. december és 2011. január-február** hónapokban beérkezett szakirodalmi információkat adjuk közre. A zalai gyermekkönyvtári tájékoztatót a továbbiakban háromhavonta, tehát negyedévenként szerkesztjük, ezért a következő figyelendő időszak: **2011. március-április-május**, a legközelebbi beküldési határidő:

2011. június 5.

A beérkezett információk változtatás nélkül – de szerkesztve – kerülnek a hírlevélbe. Közreműködéseket megköszönve – üdvözlettel a szerkesztő: *Oláh Rozália*

Köznevelés

Bezdom Iván: Egy mesés nap

A budapesti Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban a december 4-i hétfőn is izgatott gyerekhangok hallatszottak, az első emeleten rendezték ugyanis a Tanítók Egyesülete országos prózamondó versenyét. A rendezvényre az ország legtávolabbi pontjairól is érkeztek gyerekek a szüleikkel, akik a tantermekben együtt izgulták végig a meghallgatásokat a kisdíjakokkal. A rendkívül jól szervezett versenyen kiemelkedően tehetséges gyerekek szerepeltek.

A kisdíjakok őszinte átéléssel mondták el meséiket, kifejezetten lebilincselő előadást nyújtottak. Látszott, megértették a mesék lényegét, humorát, és annak megfelelően, jól értelmezve jelenítették meg azokat.

- Nagyon örülünk, hogy az idén többségében magyar népmeséket választottak a gyerekek, volt már rá példa ugyanis, hogy inkább külföldi íróktól származó műmeséket adtak elő – mondta el a Köznevelésnek Kondorné Kovács Irén pedagógus, a zsűri tagja. Szalóky B. Dániel rendező szintén tagja volt a zsűrinek.

Czirbeszné Ignác Évától, a Tanítók Egyesületének alelnökétől megtudom, kifejezetten odafigyeltek arra, hogy a pedagógusok mellett a színházi világ képviselői is jelen legyenek a zsűriben.

A Tanítók Egyesülete immár hatodik éve szervezi nagy munkával a próza- és versmondó versenyeket. Hat évvel ezelőtt az egyesület többek között azért is indította útjára a vetélkedőt, mert azt tapasztalták, hogy a területi, megyei vers- és prózamondó versenyeknek nincs országos folytatásuk. A Tanítók Egyesülete által szervezett vetélkedőbe bárki nevezhet. Az egyesület az idén súlyos anyagi problémákkal küszködik. Szerencsére akadnak olyan vállalatok, kiadók (többek között a Tiara, a Könyvmoly, a Dinasztia, az Alexandra Kiadó és a Piatnik játékküzet), amelyek örömmel támogatják az egyesület tevékenységét.

- Nehezményezem, hogy a médiában és a szaksajtóban is a cikkek zöme arról szól: a gyerekek nem tudnak rendesen írni, olvasni, rossz a szövegértésük, nem olvasnak meséket. Ez a

verseny számomra éppen ennek az ellenkezőjét bizonyítja, hiszen nagyon sokan jelentkeztek, az iskolák örömmel vesznek részt benne, a gyerekek tapasztalataikat beépítik a tudásukba, viszik tovább magukkal az életbe! – mondta Ignác Éva.

Köznevelés, 2010. 41. sz. p. 12-13.

Haraszi Ágnes - Szarka Viktória - Varga Márta: Olvasó-társak lettünk!

Ma Magyarországon nem „divatos” tevékenység az olvasás. Nagy Attila néhány évvel ezelőtti felmérése szerint a felnőtt lakosság 60 százaléka évente egy könyvet sem olvas el. Természetesen ezek a nem olvasók szülőként sem nyújtanak mintát gyermekeiknek. Nem ad okot az optimizmusra az a tény sem, hogy a kilencvenes évek végére a szépirodalom olvasása mint szabadidős tevékenység hét helyel hátrébb került a rangsorban a húsz évvel korábbi állapothoz képest. Beszédesebb adat az is, hogy a könyvtárba beiratkozó gyerekek száma az elmúlt években ugyancsak csökkent. Ugyanakkor az egy főre jutó kölcsönzések száma a 2003-as 10-ről, 2008-ra 13,4-re nőtt.

Rossz tapasztalatunk, hogy nemcsak az olvasás vált kevésbé kedvelt tevékenységgé, de a mesélés, a felolvasás is kikopni látszik a gyerekszobákból. Pedig a hallott mesének nagy jelentősége lehet az olvasóvá nevelés folyamatában.

A Magyar Olvasástársaság (HUNRA) azzal a céllal indította az Olvasó-társ című programját, hogy minél több hátrányos helyzetű – elsősorban roma – család gyermeke számára próbálja megváltoztatni a betű-, mese- és könyvszegény környezetet.

Ma Magyarországon nagyon sok gyermek nő föl képeskönyvek és esti mese nélkül. Mindez nagyban befolyásolhatja a személyiségük alakulását is a továbbiakban.

Eredetileg az Európában elterjedt modellt követtük volna, ahol az önkéntesek a kiválasztott családokhoz járnak ki. Magyarországon a programnak ez a része átalakításra szorult. A hátrányos helyzetű családok szociális körülményei és a fogadtatás váratlan helyzeteket teremthetett volna, ezért úgy döntöttünk, hogy a gyerekekkel együtt járunk könyvtárba, ahol minden adott és a családi légkör sem okozhat problémát.

Kiválasztottunk olyan könyveket, amelyeket mi is kedveltünk, és amelyek szerintünk a gyerekek számára is érdekesek lehetnek. (Lázár Ervin könyveit, Astrid Lindgren Harisnyás Pippijét, Benedek Elek népmesegyűjteményét...)

A felolvasások során már az első alkalommal kiderült számunkra, hogy a gyerekeket nem a hozott könyvek érdeklik, hanem a helyben fellelhetők. A könyvtár adta lehetőségeket kihasználva így hamarosan az általuk éppen aktuálisan választott könyvekből meséltünk.

A legnagyobb meglepetést az okozta, amikor a gyerekek maguk jelentkeztek, hogy most már ők is szeretnék nekünk olvasni.

A mesék természetesen nem értek véget a szövegek elolvasásával. Megbeszéltük, személyes élményekkel, otthoni, iskolai példákkal kapcsoltuk össze a történeteket. Később bábokat is készítettünk.

Az eredetileg félórásra tervezett délutáni mesélésből legtöbbször egy óránál is hosszabb „családi délután” kerekedett. Mi is büszkék voltunk, hogy tavasz végén a gyerekek kérték, hogy mindenképp folytassuk ezt ősztől.

Természetesen nyolc-tíz hét alatt nem változtathattuk meg a világot. De hisszük, hogy a példánk talán bátrabbá tesz másokat is, s talán hamarosan országszerte több tucatnyian indulnak el, hogy igazi olvasó-társsá váljanak.

Köznevelés, 2010. 40. sz. p. 14.

Javult a magyar diákok szövegértése

A 2009-es PISA-felmérés szerint érzékelhetően javult a magyar diákok szövegértése. A hatvanöt legfejlettebb országot összehasonlító tekintélyes mérés szerint hazánk most elérte az OECD átlagot. *Hoffmann Rózsa* oktatásért felelős államtitkár sajtótájékoztatóján elmondta: az eredmények azt mutatják, hogy a magyar oktatásügy nem elveszett, alapjai megnyugtatóak. A magyar pedagógustársadalom felmérte, hogy az alapkészségek fejlesztése nem csak az alsó tagozat dolga, felsőben és középiskolában is foglalkozni kell vele. Ugyanakkor hozzátette: nem szerencsés egyedül ezekből a mérésekből következtetéseket levonni az oktatási rendszerekről. A szövegértés felméréséből kiderült, hogy a gyengébb és a jobb képességű gyerekek is jobb eredményt értek el, mint 2000-ben, amikor a szövegértés volt a fő mérési terület. Magyarországon hat százalékkal nőtt azoknak a tanulóknak az aránya, akik szépirodalmat olvasnak, és kiugróan, negyven százalékkal nőtt az újságolvasó diákok aránya. Míg az OECD-országokban a 2000-ben mért 68 százalékról 63 százalékra csökkent a naponta kedvtelésből olvasó tanulók aránya, addig Magyarországon ez az érték nem változott, és maradt az OECD-átlag feletti 75 százalék.

Köznevelés, 2011. 1-2. sz. p. 12.

Tisztelt pedagógusok, könyvtárosok, tisztelt kollégák!

A közhiedelemben (de még a pedagógusok körében is) elterjedt nézet, hogy az olvasás fejlesztése szinte kizárólag a szépirodalmi művek olvasását, olvastatását jelenti. Valójában az olvasásfejlesztés ennél jóval nagyobb kört ölel fel. A különféle szaktárgyakban kiadott olvasási feladatok elvégzésével a szövegértés legalább olyan hatékonyan fejleszthető, mint a magyar órán. Az olvasásfejlesztés tehát a tantestület egészének felelőssége! E kérdéskört tisztázandó, a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) a NymE Savaria Egyetemi Központtal, a Berzsenyi Dániel Könyvtárral, a SEK Egyetemi Könyvtárával és a Könyvtárostanárok Egyesületével összefogva Az olvasás esszétantárgyi feladat címmel 2011. május 13-14-én országos szakmai konferenciát szervez Szombathelyen.

Ezúttal nem a szépirodalom oktatása lesz a központi téma – noha nyilván ez is szóba kerül majd -, hanem minden más! A természettudományoktól a testnevelésig, a társadalomtudománytól a vizuális kultúráig és a zeneoktatásig. Reményeink szerint a jó példák sorának bemutatásával a konferencia hatékonyan hozzájárul majd a pedagógus-, valamint könyvtárosképzések és továbbképzések szellemének megújításához is.

A konferencia válogatott anyagát lehetőségeink szerint tanulmánykötetben fogjuk publikálni. Szeretettel várjuk Szombathelyen 2011 májusában!

Köznevelés, 2011. 1-2. sz. p. 7-8.

Törd át a korlátaidat!

*Tizenötödik alkalommal rendezték meg az **Így írtok ti** kreatív íróversenyt*

A budapesti Szent István Közgazdasági Szakközépiskola könyvtárában 15 évvel ezelőtt ült le először egy osztálynyi diák, hogy jó hangulatban verseket, novellákat írjanak. Az **Így írtok ti** elnevezésű irodalmi versenybe 2010-ben már 37 fővárosi középiskola kapcsolódott be, december 14-én pedig 165 diák várta nagy izgalommal az eredményhirdetést a Szent István dísztermében.

A verseny szellemiségére igaz, hogy lépést akar tartani a korról, az irodalmat pozitív alternatívaként kívánja a diákok elé állítani. A szervezők célja az ún. kreatív írás megteremtése, amelynek során megadott motivációk felhasználásával műfaji megkötés nélkül szülehetnek meg az írásművek.

A verseny kitalálója *Hetényi Piroska* nyugdíjas magyar - német szakos tanárnő.

Az írásokban állandóan visszatérő téma a szerelem, az ahhoz kapcsolódó öröm, bánat, és sajnos nagyon hangsúlyosan megjelenik a magány, magára maradottság érzése is. A műveket áthatja a fantasztikum, a gyerekekben érezhetően jelen van egyfajta elvágyódás ebből a valóságból, amit a társadalmi kritikáikban is megfogalmaznak.

Dr. Nagyné Horváth Márta igazgató úgy vélte, a verseny két okból nagyon fontos. Egyrészt egyfajta „kreativitási mederben” tartja az embereket, teret ad az önkifejezési váagnak, és lehetőséget biztosít arra, hogy valóban nagyon sok minőségi alkotás szülessen. A másik ok a verseny tisztessége, anonimitása. A versenyzők ugyanis kódok alapján szerepelnek, és csak az értékelés után nézik meg a nevüket. Így valóban mindenki azt kapja, amit megérdemelt.

Köznevelés, 2011. 3-4. sz. p. 18-19.

Varga Stella: „Együtt nővünk fel”

Kolibri Gyermek- és Ifjúsági Színház, avagy segítség a családnak, segítség a pedagógusnak

„Együtt nővünk fel” – ez a mottója a több évtizedes múlttal rendelkező fővárosi gyermek- és ifjúsági színháznak.

- Küzdenek-e olyan gonddal, mint manapság az irodalomtanítás, amely nem tudja eldönteni, hogy a régi klasszikusokat vegyék-e elő, vagy mai, divatosabb témákat feltevő, akár népszerű művekhez nyúljanak?

- Van mindenre példa a repertoárunkban. Az Emil és a detektíveket például más formában adjuk elő, mint ami korábban megszokott volt.

Akkor mutatunk csak be klasszikus mesét, ha mélyebb jelentését fontosnak érezzük ma is. Az előadásaink célja, hogy örömet, tartalmas élményt kínáljunk nézőinknek. A problémákat nem fedjük el, de megkeressük az aktualitását, átélhetővé tesszük a mai gyerekek számára. Így egyszerre lehetünk modernek, és maradunk hűek a szerzők eredeti mondanivalójához. A korukhoz, nemükhöz, szociális háttérükhöz, kulturális identitásukhoz kapcsolódó gondokra kell a gyerekelőadásokon is reagálni. Ha koruknak megfelelő válaszokat találunk, hozzájárulhatunk a gyerekek lelki fejlődéséhez. Egy jó gyermekelőadás az egész emberré válásban segít.

- Kortárs szerzők írnak-e a gyerekeknek?

- Rengeteg pályázat született az utóbbi években. Kevesen vállalkoznak arra, hogy írjanak a gyerekek mindennapi valóságáról. Ezt a gátat a *Platform 11+*, tizenegy európai uniós ország közös pályázatával sikerült áttörni. A szerzőknek ki kellett menniük az iskolákba, amit dokumentálniuk is kellett. Ott láthatták, hogyan zajlik az élet, mi foglalkoztatja a közösséget, mi történt: haláleset, igazgatóváltás, drogozás stb. Három új magyar darab született. *Tasnádi István Cyber Cyrano* művéből *Vidovszky György* felkavaró, irodalmilag értékes és a mai élethez kötődő előadást csinált. *Horváth Péter* az *Emil és a detektíveket* dolgozta át színházunknak, a mába helyezve át a történetet. *Németh Ákos* *A webáruház* című munkáját, ami a drogozással kapcsolatos problémákkal foglalkozik, tavasszal fogjuk bemutatni.

Köznevelés, 2011. 5-6. sz. p. 31-33.

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros

Elekes Eduárdné: Gyermek- és ifjúsági írók 19. szekszárdi tanácskozása

A május végén megrendezett program témája, címe: *Az olvasás párharcai – világunk, világaink* (Országos konferencia a 3. évezred eleji olvasási szokásokról). A vitaindítót Vasy Géza irodalomtörténész, Nagy Attila olvasáskutató, Fábri György filozófus tartotta. A kerekasztal-beszélgetések moderátorai: Nagy Attila és Rigó Béla író-szerkesztő, a Magyar Írószövetség Gyermek és Ifjúsági Szakosztályának elnöke voltak.

A gondolatgazdag vitaindítókhoz sokan fűzték hozzá kiegészítésüket, véleményüket.

Vasy Géza *Holnap már késő* című előadásában elhangzott: valamennyire mindannyian felelősek vagyunk az olvasás jövőjéért. A cselekvés még inkább mindnyájunkra vár: az egyénre, családra, pedagógusra, minden közösségre, a médiára, a kormányra. Cselekedni most kell, mert holnap már késő...

Németh László az életet – nem gazdasági, hanem szellemi értelemben – vállalkozásnak nevezte. Erre csak az képes, aki műveltté szeretne válni, tehát, aki olvasó ember. S ez az olvasó ember gyakorolhatja azt az élet magatartást, amit Illyés Gyula így fejezett ki: „*A legnagyobb bátorság a remény.*” Legyünk tehát bátrak és reménykedjünk, hogy a gyermek nemcsak az abc-re tanítható meg, hanem olvasóvá is nevelhető.

Majd' negyvenéves múltra tekint vissza a szekszárdi tanácskozás. Tehát ez már hagyomány? Tele vagyunk kételkedéssel. Megújulni, változtatni is kell. Néha kifáradt a dolog, mégis valami előrelendített bennünket, hogy van értelme és haszna, ha 19 találkozó szerveződött.

Igaz, a szereplők tábora megfogyatkozott, viszont újabb nemzedékek jelentkeztek. A fiatal kortársak dolga eldönteni: élnek-e az eddigi tanácskozások tapasztalati tőkéjével.

Az első kerekasztal-konferencia címe *A történelmi regény és az ifjúság* volt. Petrovác István *Szekszárd történelmet írt* című esszejéből idézek: „*A találkozó kitűnő alkalomnak bizonyult a különböző nézetek kifejezésére. Oldotta a feszültséget, tompította az ellentéteket, reményt keltett a kibontakozásra....Biztatások, ígéretet hangzottak el, tabuk látszólag meginogni...*” Egy évvel később ismét Szekszárdon folytatódott a vita-sorozat. Ezúttal a *Mai ifjúsági regény – mai ifjúság* címmel. 1973-ban *A felnőtt ifjúság irodalma* került sorra; majd két - három évenként további 15 alkalommal az ifjúsági és gyermekirodalommal összefüggő, írókat, pedagógusokat foglalkoztató kérdés. 1991-ben az alkotók felelősségéről esett szó *A gyerek a zűrzavar korában* címmel; 2002-ben, az Európai Unióba történő belépésünk küszöbén a globalizációról és a nemzeti kultúrákról. 2010-ben pedig a harmadik évezred eleji olvasási szokásokról.

A kortárs irodalmi életben SZEKSZÁRDI TANÁCSKOZÁS címen tartották és tartják számon a találkozókat. Hozzánőttünk Szekszárdhoz – mondta Tatay Sándor író. Szekszárd kulturális életéhez is hozzátartozik ez a tanácskozás. Később szállóigévé vált a mondása: „*Majd megbeszéljük Szekszárdon.*”

A tanácskozás „intézményesült”, néhány napig betöltötte a gyermekirodalom háza szerepét. Örömmel hallom a rádióban többek között Nyulász Péter idevágó ötletét, kezdeményezve a Magyar Gyermekkönyv Intézet megalakítását...

A résztvevők között sok volt az állandó, visszatérő vendég: Örsi Ferenc, Lengyel Balázs, Petrolay Margit, Csukás István, Kamarás István, Varró Dániel, Bartos Éva és sokan mások, könyvkiadók, szerkesztők, néha kultúrpolitikusok, lelkészek, tanárok, főiskolai oktatók, könyvtárosok, főiskolai hallgatók...

A nyolcvanas években új, figyelemfelkeltő lehetőségbe „kapaszkodva” a konferenciák összefoglalásaként ajánlásokat adtunk közre. Persze célunk volt vele: rádió, tévé, kultusztárca, felsőoktatási intézmények, szervezetek megszólítása, a helyes olvasási szokások kialakítása, az ifjúsági gyermekirodalom tanításának szorgalmazása a felsőoktatásban, hogy kötelező tárgy legyen a tanárképző főiskolákon.

Hogy legyen (és lett) történelmi regény-pályázat kiírása... tévépályázat kiírása, Nyitott könyvhöz hasonló ifjúsági műsor... Kérések, ajánlások, felszólítások mindig fontos témákat fogalmaztak meg a szekszárdi tanácskozások.

Mit jelenthetett Szekszárd az íróknak? A beszélgetés örömét. Információt, tapasztalatot. Talán jobban megismerték egymást és az értékelt, bírált, elemzett munkákat. A jobbítás szándékának közös megélését, vagyis a közösség erejét. Egymásra találást kiadóval, a kiadó a szerzővel. Író-olvasó találkozókat, közönségtalálkozókat.

A magával ragadó vitaindítókra emlékezem: Vekerdy Tamás, Popper Péter, Donáth László, Kovács Mária, Komáromi Gabriella, Békés Pál, Lászlóffy Aladár, Tüskés Tibor előadásaira.

De voltak szomorúságok, veszteségek is. Minden konferenciát megemlékezéssel kezdtünk, hiszen valakit mindig elveszítettünk. Ez évi találkozónkra Békés Pált ismét hívtuk, még küldött e-mailben egy szemérmes üzenetet, hogy „*az időpont sajnos nem alkalmas számomra*”. A tanácskozás második napján távozott közlünk...

2002-ben Ordas Iván emléktáblájának avatása Kalász Mártonnal, a Magyar írószövetség akkori elnökével...

S az esték! Boldizsár Ildikó gyertyafényes, misztikusan szépséges mesélése egy csendes dombori éjszakán.

Meghatározó volt és maradt az alkotói örömszerzés, élménynyújtás, egymás megismerése, elismerése. S legyőzhetjük a sietést, a környezetünk felfokozott, sokszor értelmezhetetlen dinamikáját. Örülünk a csöndnek, a csöndes beszélgetésnek.

=Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011. 1. sz. p. 37-40.

Tölgyesi Livia: Egyszer volt, hol nem volt...

Vagy sokkal inkább élő így manapság: egyszer volt, hol nem van?

Kedves Kollégák!

Be kell vallanom, én nem láttam a *Mátrix* című filmet. Nem néztem meg, pedig hallottam több ismerősömtől is, hogy az a film „alpmű”. Számomra viszont az igazi értéket közvetítő alpművek: a magyar népmesék, többek között az *Okos lány*, *Szélike királykisasszony*, *Többsincs királyfi* vagy Andersentől *A kis gyufaáruslány*, *A rendíthetetlen ólomkatona* és a Grimm-mesék *Hamupipőkéje*...

Hogy jön ide a *Mátrix*? Mesélték, hogy egy szimulált világ gépei próbálják leigázni az embereket, akiknek egy kisebb csoportja fellázad ez ellen, és a virtuális valóság helyett a valós életet választanak. A filmben szereplő nagyobb tömeg számára a virtuális valóság válik az élhetőbb igazzá, s a mindennapok nyúge, baja tolódik át a nem kívánatos igaz valóságból a tudatmögötti űrbe. Elgondolkodtatott és megrémített, hogy értelmiségi ismerőseim közül többen is éltették a gondolatot, hogy már van alternatív lehetőség a szürke hétköznapiak élhetőbbé tételére. Elhatárolódtam, és megállapítottam, hogy jobb nekem itt a filmen kívüli madárcsicsergős, virágillatú világban. Én inkább könyvet veszek a kezembe, keresem a közvetíthető jót, ami mindenkihez alpból megtalálható, és ragaszkodom ahhoz, hogy esténként továbbra is mesét olvassak a fiamnak, könyvet írok a kalandokat kergető ifjaknak.

Ugyanakkor az idő rohan, a technika fejlődik, a gyermekek lelki és szellemi fejlődése rohamléptekben próbálja követni a követhetlent, a számukra érthetlent, a virtuális valóságot, ami leigazza a múltból eredő meséket, az álmokat, a saját képzeletük szülte hősöket. A gyermekek ma készen kapják a képzeletet! Felvetődik a kérdés, hogy ők ezt negatív vagy pozitív impulzusként élik át. Biztos, hogy nem értik meg a számítógép és média közvetítette alternatív lehetőségeket? Az igazság része, hogy a gyerekek hamarabb tudják kezelni az új eszközöket, mint mi. Érzéseiket azonban még nem tudják kellőképpen cenzúrázni, ezért sokan inkább csak azonosulnak a figurákkal, élethelyzetekkel. A kérdés a következő: a virtuális világ sugallta szabadság által esetenként torzulhat a szellemi vagy lelki fejlődésük?

Egy újabb gondolat: a szabadság értelmezése kényes kérdés, nem biztos, hogy ennek gyakorlásában az ifjúságot magára lehetne hagyni. Be kell látnunk, hogy a felelősség a miénk, felnőtteké, mi vagyunk a felelősek érte, hogy szabadságtudatukat kellő szinten kezeljék, és élni is tudjanak vele a megfelelő helyen és időben.

Nagyobbik fiam számítógépes játékban öldöste halomra az „embereket”. Egy idő után megkérdeztem tőle: miért szereti ezt a játékot? A válasza megdöbbenett: az agresszivitás miatt. Igaz, csak azt teszi, amit minden férfi elődje: hatalomra tör, leigáz, maga alá rendel... De hál’istennek, nem igazi életeteket; a valóságban nem öl! Még nem!

Változhatott ekkorát a világ? A mesék, mítoszok „valósága” ekkora bukfenet vethetett és válthatott át élhető virtualitásba? Nos, akkor szembesülünk a mával! A virtuális valóság árad felénk, a legváratlanabb helyzetben is beleszól az életünkbe, ha másként nem, hát az internet, a mobiltelefon, televízió használata közben.

Írtam egy könyvet: könyvszagút és kézbe foghatót. Benne: kalandok, humor és sok-sok érdekesség, kimondottan a gyerekléleknek szólót. Megvették sokan. Kérdeztem az ismerőseimtől: „*Nnna, hogy tetszett?* . „*Ááá, még a polcon hever; most a Twilight-ot olvassa a 10-12 éves lányom/fiam.*”

A virtuális valósághoz kapcsolódó, újabb említésre méltó tény a világhálón való kommunikáció, a chat-elés, ahol a gyermekeink „beszélgetnek”. Kikkel? Jó „barátokkal”, „gyönyörűséges” lányokkal, „csodaszép” srácokkal, jópofa haverokkal... A kérdés ezek hallatán jogos a szülőtől: ismersz közülük mindenkit? Találkoztál már velük, fizikálisan érinthetőek, belenéztél már a szemükbe?! A mi gyerekeink már „virtualizálnak”, és kicsúsznak a kezeink közül... Ha hagyjuk!

Én megrögzötten hiszem és bízom benne, hogy nem a *Mátrix* vagy *Twilight* az alaplé! Hiszem, hogy Magyarországon Benedek Elek, Janikovszky Éva, Fekete István még mindig autentikusak; hogy van üzenete a táltos paripát megülő királyfinak; hogy érdemes az *Okos lány* találós kérdéseinek eltöprengeni; és a *Csillagszemű juhász* konokul pimasz viselkedése vagy *Tutajos* férfiasodásának kezdeti botlásai is adnak némi alapot a gyermekeinknek arra, hogy vállalni akarják önmagukat.

Az ember jönnek születik! Mitől és miért válik mássá, szinte érthetlenné az elődök számára az utód? Talán az Idők szava? Nem, nem hiszem, talán... nem is Ő, az utód a más... talán mi, elődök nem értjük meg, hogy fejlődni kell, velük együtt!

Talán a fantáziát használni már nem divat? Inkább a készen kapott sémákat kellene kódolni, értelmezni és elfogadni, hogy a gyerekeknek is ez a jobb?! Tudjuk jól, hogy ez nem igaz. Észre kell vennünk és rávezetnünk gyermekeinket a virtuális valóság előnyeire, de muszáj inteni őket a káros-káros mellékhatásoktól, túlkapásoktól, mértéktelen számítógép használattól, és attól, hogy a korosztályukhoz nem illő világot éljenek. Segítsünk, hogy lehessen gyerek a gyerek, amíg lehet; az ifjúság keresse az útját, de ne legyen koraérett; a lányok idő előtt ne adják oda magukat sikkből boldog-boldogtalannak; és a fiúk ne az agressziójukkal pótolják hiányosságaikat, amíg még nem férfiak!

A mi feladatunk, szülőké, tanároké, íróké, hogy adjunk: meséket; és teremtsünk mítoszokat: városit, valóságosat, szívhez közelit, gyermeki lelket mozgatót, ha kell, modern világba valót. Az viszont tény, hogy a technika által teremtett virtuális világot megállítani már nem tudjuk, hiszen bennünk van, belőlünk fejlődik, túlnő rajtunk... Ha engedjük!

=Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011. 1. sz. p. 41-44.

Könyvtári Figyelő

Hegyközi Ilona: A szakértelem paradoxonja: van-e olyan jó a Wikipédia referenz pultja, mint a könyvtáré?

A közösségi web az információ előállítás, terjesztése, rendszerezése terén is kihívást jelent a társadalom hagyományos intézményei, köztük a könyvtárak számára. A *Wikipédia* például a kollektív bölcsesség színhelye; sokrétűsége, függetlensége, decentralizált működése jelenti vonzerejét. Az online tájékoztatásban is megjelentek az önkéntesek (mottó: „mindenki

tud valamit”), akik a felhasználók közül kerülnek ki. A *Wikipedia Reference Desk* egy új, együttműködésen alapuló modellt jelent.

Könyvtáros kutatók természetesen érdeklődni kezdtek aziránt, hogy a WRD válaszainak minősége hogyan viszonyul a könyvtári referenz szolgáltatások minőségéhez. Azt kívánták megállapítani, hogy a WRD önkéntesei milyen teljesítményt nyújtanak a tájékoztató szakemberekhez képest, és példákkal szeretnék volna alátámasztani a szakértelem paradoxonját.

434 üzenet tartalomelemzését végezték el a minőségre vonatkozó szempontok alapján (pontosság, teljesség, ellenőrizhetőség, gyorsaság, megalapozottság, udvariasság, az irányelvek betartása). A használók elégedettségét ez alkalommal nem vették figyelembe.

A WRD-t mint virtuális referenz szolgáltatást a könyvtári szolgáltatások mintájára alakították ki. A teljesítményértékelés során azt tapasztalták, hogy a válaszadás minősége hasonló a könyvtári szolgáltatásokéhoz. Megállapították, hogy a kétfajta szolgáltatás hasonló eredményekkel jár, jóllehet a WRD-t amatőr önkéntesek működtetik. A Wikipédia amatőr önkéntesei idővel a könyvtárosokéhoz hasonló készségekre, tudásra, képességekre, tapasztalatokra tehetnek szert. A WRD-ben a közös munka, az együttműködés dominál.

Hogy a Wikipédia önkéntesei miért teljesítenek ilyen jól, az végeredményben a „szakértelem paradoxonját” tükrözi (Johnson szerint a szakértelem bővülésével fordított arányban csökken az egyén képessége arra, hogy tudását egy laikus számára is érthetően adja át). Mielőtt még arra a következtetésre jutnánk, hogy a könyvtárak és a könyvtárosok helyettesíthetők, további kutatásokra lenne szükség, hosszabb kifutású vizsgálatokat kellene elvégezni. Felmerül az is, hogy a Web 2.0-s megoldások adaptálása jegyében a közösségi referenzet is fel kell venni a könyvtárosképzés tananyagába.

=**Könyvtári Figyelő, 2010. 3. sz. p. 564-565.**

Könyvtári Levelező/Lap

Beszélgetés a hazai olvasási trendekről

A magyar társadalom olvasási szokásainak alakulásáról, a könyvolvasás fiatalok körében való népszerűsítéséről, az e-könyvek elterjedésének lehetőségeiről beszélgettek könyvtárosok, kiadói szakemberek és társadalomkutatók egy nemrég készült felmérés eredményeinek fényében Budapesten, február 9-én.

A felmérés egyik legfontosabb megállapítása, hogy megállt az egyáltalán nem olvasók számának növekedése, az olvasás azonban csak negyedik helyen szerepel a szabadidős tevékenységek között.

Az olvasás ezredforduló óta tapasztalható hazai fellendülése az Ulpius-ház Kiadó tanácsadója szerint részben azzal magyarázható, hogy erre az időszakra tehető a könyv termékként való újraértelmezése. Különösen fontos ez a reklámra érzékeny fiatalok megnyerése szempontjából; a megjelenést támogassuk marketingkampányokkal!

Bartos Éva, a Könyvtári Intézet igazgatója az Európai Unió hatását emelte ki, melynek révén erősödött az a felfogás, hogy az olvasás nemcsak szabadidős tevékenység, hanem a tanulásnak és a munka világában való boldogulásnak is fontos eleme, feltétele.

Gergely Ferenc, a felmérést végző cég ügyvezető igazgatója emlékeztetett: a megkérdezettek csaknem egyharmada nem hogy nem olvas, hanem már nem is vágyik erre. A kutatás egy másik tanulsága szerinte az volt, hogy a fiatalokat már csak olyan dolgokkal lehet megszólítani, amelyeknek a szórakozás is fontos eleme!

Nánási Yvette, a Magyar Gyerekkönyvkiadók Egyesülésének igazgatója kiemelte, hogy bár ifjúsági könyveket ma alig adnak ki, a gyerekkönyvek eladása számottevően emelkedett, ami remélhetőleg előbb-utóbb meg fog mutatkozni a felnőttkori szövegolvasási készségek javulásában is.

Az e-könyvekről *Ládi László*, a Családi Olvasás Évének projektvezetője úgy vélte, hogy lassú hazai terjedésüknek anyagi, általános világnézeti oka is van, és a választék is elég szegényes még.

Könyvtári Levelező/Lap, 2011. 2. sz. p. 16.

Kedvenc könyveink

Olvas a család a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban

2010 a családi olvasás éve volt a magyar közkönyvtárak életében. Szlogenje: *Olvas a család*. Ennek jegyében a hét minden napján más-más témában (olvasás, gazdálkodás, egészség, tanulás, játék) szerveztünk programokat, s kísértük ezeket könyvajánlattal.

Először csak egyszerű kísérő könyvkiállításról volt szó, de amint megkaptuk a feladatot, meglódult a fantáziánk. Kitaláltuk, hogy ez legyen a gerince a rendezvénysorozatnak, így biztosítva a folyamatosságot és az állandó jelenlétet a különböző programok között. A családi olvasás serkentése volt a cél, hogy minél többen tekintsék meg a könyvajánlatokat, minél többet kölcsönözzenek ki az ajánlott könyvek közül.

A kiállítás helyszínéül a kölcsönző tér hátsó üvegfala előtti részt választottuk. Igaz, nem a legszembeütőbb hely, de tágas, kényelmes, az esemény az utcáról is látható. Az utcán járó-kelő emberek a könyvtár teljes vertikumába bepillanthatnak, s láthatják, hogy ez egy nyugodt sziget, itt kényelmesen lehet böngészgetni, olvasgatni, beszélgetni.

A bejáratól a padlóra ragasztott színes lábnyomok vezettek hátra, az üvegfalhoz, ahol már messziről láthatóan, középen várta az első ajánlat a böngészőket. A lábnyomok a könyvespolcok falain is mutatták az utat, ezeken egy-egy olvasással kapcsolatos idézet is olvasható volt, s ezek a mai napig is dekorálják a polcokat. Kellemes, halk zenét játszottunk, jelezve ezzel is, hogy ünnep van, lazábbak vagyunk. Napi két alkalommal a hangosbemondón keresztül is felhívtuk látogatóink figyelmét a nem mindennapi ajánlatra. Minden napnak megvolt a gazdája, aki nemcsak összeválogatta az ajánlandó könyveket, de kitalált valami pluszt is, amivel színessé tette a kiállítást, s egész nap ott tartózkodott, invitálta az olvasót, beszélgetett a könyvekről és a témáról, pótolta a kikölcsönzött könyveket másokkal.

1. nap: Olvas a család

Ezen a napon a hagyományos örömolvasás jegyében szépirodalmat, jó olvasnivalót ajánlottunk. S mik is legyenek ezek a „jó könyvek”? Hát legyenek a kedvenc könyveink, a könyvtárosok, illetve a könyvtári dolgozók kedvenc könyvei. Végül sok jó kedvenc összegyűlt, egészen vegyes kínálat, sokféle, ahogy mi is sokfélék vagyunk. Néhányan hajdani kedvenc gyerekönyvüket is megjelölték, így a családi olvasnivalót gyermekkönyvek is színezték. A könyvjelzőket beletettük a kiállított könyvekbe, így saját kézírással volt olvasható minden könyvben, hogy miért tetszett már valakinek. Készültünk sok üres könyvjelzővel, hogy látogatóink is ajánlhassák saját kedvenceiket. Többen láthatóan örültek, hogy egy ráérő, olvasni szerető könyvtárossal könyvekről, írókról beszélgethetnek. Ha valaki könyvet kölcsönzött az ajánlatból, jelképes cukorjutalom járt érte.

2. nap: Gazdálkodik a család

Mivel, mit gazdálkodik a család? Szerteágazó téma, a kiskertben való gazdálkodástól kezdve, a konyhapénzen, a családi költségvetésen át az idővel, energiával való gazdálkodásig. Változatos könyvanyag várta az érdeklődőket a szakácskönyvektől, kertgondozástól az életmód-tanácsadó könyveken keresztül. Kollégánónk sok érdekes idézettel, gondolattal fűszerezte a kiállítást; a magvas gondolatokat - ha megtetszett nekik – magukkal is vihették az érdeklődők. Az alapgondolat: egyszerűbb életet szeretnénk, azaz hallgassunk a józan eszünkre, ne dőljünk be mindenféle csábításnak, reklámnak, divathullámnak.

3. nap: Egészséges a család

A kolléganők a mozgás, a táplálkozás, valamint a test és lélek köré csoportosították az ajánlott könyveket. Közmondásokat, szólásokat gyűjtöttek. Kis egészségügyi tesztet készítettek, a vállalkozó olvasók ezt kitölthették. Volt olyan olvasó, aki hallani sem akart a témáról, nemhogy olvasni, amíg nincs baj.

4. nap: Tanul a család

Kolléganőnk a legkülönbélebb témájú ismeretterjesztő könyvekből állította össze a kiállítást. Minden könyvben egy-egy témára, érdekes tényre, adatra hívta fel a figyelmet a könyvbe helyezett kérdéssel, utalva az oldalszámra, ahol a válasz megtalálható. Könyvtárunkra vonatkozó komoly kérdőívet is összeállított, melyet előzetesen is és közben folyamatosan hozzáférhetővé tettünk, beküldési határidővel, komoly jutalommal: 24 részes művelődéstörténeti DVD-csomaggal, amelyből három gazdára is talált.

5. nap: Játsszik a család

Játékos könyveinket szedtük össze, régieket és újabbakat, szobai és szabadtéri játékokat tartalmazókat, amelyekben családi játékok találhatók, és sok-sok kvízkönyvet, rejtvényes könyvet. Játsszható családi játékokat készítettünk elő: megkezdett Ország, város, fiú, lánylapot, torpedó játékra alkalmas kockás füzetet megkezdett játékkal, rajzolt malmot bábukkal, öltöztetőbabát ruhákkal. Leginkább ez a kiállítás épített volna a család együttes jelenlétére, így együtt viszont sajnos nem sokan fordultak meg a kölcsönző tér sarkában, ennek jobb helyszíne lehetett volna a gyermekkönyvtár. Ezért itt is inkább böngészgettek, mint játszottak.

Így épült fel a hét folyamán a különleges könyvajánló, minden nap újabb ajánlóasztallal gyarapodva, a hét végére az egész teret betöltve. Folyamatosan gondozva az éppen ott lévő kolléganő által, aki folyamatosan „rendelkezésre állt”, s ajánlotta valamennyi témát közvetlenül, barátságosan, de nem tolakodva.

Változik a könyvtár, mondják sokan. Egyre többen jönnek információért és kevesebben olvasnivalóért. Ez igaz, de a hagyományos funkciót sem szabad elhanyagolni. Hála az égnek, sokan szeretnek még olvasni, sokan jönnek jó könyvért. Figyelni kell ezekre az olvasókra, meg kell tartanunk őket, biztosítani nekik ugyanazt, mint a régi kis könyvtárakban: bőséges, akár személyre szabott ajánlatot, odafigyelést, barátságos kommunikációt. Az ő megtartásukra tartjuk nagyon jó eszköznek a könyvajánlót és a könyvkiállítást, amire bármilyen témában találhatunk alkalmat az egész év folyamán. Nincs új a Nap alatt!

Könyvtári Levelező/Lap, 2011. 2. sz. p. 111-14.

Tanító

Az Apáczai Kiadó új exkluzív könyvajánlata

Bánhegyi Ferenc: Deák Ferenc – A haza bölcse

Deák Ferencet a tudása, a haza iránti elkötelezettsége, páratlan munkabírása történelmünk kimagasló személyiségévé tette. A magyar történelem legnagyobb alakjai között tartjuk számon, s neki is köszönhető, hogy a 19. századot az ezeregyszáz éves magyar történelem kiemelkedő időszakának tekinthetjük. Nem volt forradalmár, bár forradalmi tetteket hajtott végre. A magyar hazát a további lesüllyedéstől, a passzív ellenállás sehova sem vezető időszakából a reformkorban is főszerepet játszó Deák Ferenc mentette meg.

Az Apáczai Kiadó 160 oldalas exkluzív kötete tudományos igénnyel, olvasmányosan, gazdag képanyaggal mutatja be e kimagasló jelentőségű államférfit.

Imrehné Sebestyén Margit: Divatok és korok

Izgalmas és szórakoztató időutazásra hívja a könyv az olvasót. Időrendi sorrendben haladva nagy történelmi korszakok legjellegzetesebb női és férfi viseleteit ismerteti meg az őskortól napjainkig. Az utolsó fejezetben a különböző földrészek napjainkban hordott, hagyományörző viseletek is bemutatásra kerülnek. A történetekből az is kiderül, hogy hogyan befolyásolták a történelmi és politikai változások a viseleteket.

= **Tanító, 2010. december, 10.sz. , 15p.**

Némethné Dávid Irén: Mit nyerhetnek a gyerekek, ha szeretnek olvasni?

Örök téma az utóbbi években, hogy nem szeretnek a gyerekek olvasni. Pedig akik rájöttek az olvasás ízére, sokat kapnak tőle. Az olvasás a szókincs és a kifejezőkészség fejlesztésének, gazdagításának egyik leghatásosabb módja. A regény olvasásakor szárnyalhat képzeletünk. A mű végére nehezen szakadunk el a szívünkhöz nőtt szereplőktől, tovább szőjük sorsukat elképzelésünk szerint. Az olvasott szöveg intenzíven fejleszti képzelőerőnket és fantáziánkat is. Az igényes szövegek modellként is szolgálnak, olvasásukkal sok mindent megtanulhatunk a szövegalkotás tudományából. Az olvasás útján műveltebbek, intelligensebbek is leszünk. Akik szeretnek olvasni, nem unatkoznak, s ezért többnyire kiegyensúlyozottabbak, nyugodtabbak az átlagosnál. A sort természetesen még lehetne folytatni a könyvek jótékony hatásáról. Az azonban egyértelmű, hogy nagy a pedagógusok és a szülők felelőssége abban, hogy felfedezzék a gyerekekkel az olvasás örömét és olvasóvá neveljék őket.

= **Tanító, 2011. január, 1.sz. , 24p.**

Tóth Dániel: Érvék és ellenérvék/ Megdöbentő tények és fontos kérdések a számítógépes játékokról

A számítógépek mindennapjaink részévé váltak. Nemtől és kortól függetlenül már szinte mindenki talál magának kedvére való tevékenységet, de mindezekben is túlmutat a számítógépes játékok egyre bővülő világa. Ugyanakkor a felelőtlen felhasználói magatartás súlyos következményekkel járhat. Interaktív eszköz lévén lehetőségeiben és hatásaiban messze felülmúlja a tv-t és más korábbi szórakoztató eszközöket. A technológia gyorsabban fejlődik, mint ahhoz bölcsen alkalmazkodni tudnánk. Ezért fontos, hogy kellően tájékozottak legyünk a témában, hiszen a kutatási eredmények megdöbentő tényeket tárnak elénk a káros testi, lelki és szociális hatásokról is. A számítógépes játékok esetében ugyanolyan súlyosságú érzelmi függőség alakulhat ki, mint bármely más szenvedélybetegség esetében. Ma Magyarországon csak a serdülőknek az egyharmada veszélyeztettnak mondható e tekintetben. Becslések szerint pár éven belül ugrásszerűen megnőnek majd a függőségből fakadó, ezzel összefüggő problémák. Negatívan módosulhat egész személyiségük, szociális, lelki és testi fejlődésük. A gyerekek esetében friss vagy kifejlődőben lévő alapok sérülhetnek. Fontos azonban azt is látnunk, hogy a számítógépes játékok nem feltétlenül károsak. Maga a játék kiemelkedően fontos, személyiséget formáló erő, örömforrás. Azok a kísérletek, amelyekben a számítógépes játékokat oktatási célra alkalmazták, kiemelkedő eredményekkel jártak, például a nyelvtanulás terén. Tehát ennek a kérdésnek is két oldala van és minden életkorban más lehet a számítógépes játék hatása, szerepe a személyiségre. Vagyis nem a játékkal, mint tevékenységgel van a baj, hanem a nem megfelelő felhasználással, és az ezzel kialakuló egészségtelen életmóddal, káros szokásokkal és hibás értékrenddel. Fontos tehát, hogy már egészen korai életkorban meg kell tanítanunk a tevékenység végzésének helyes szabályait, ki kell fejleszteni a helyes szokásokat, az önfegyelmet, az idővel való gazdálkodást. A szerző az írásának további részében néhány szempontot ad meg a korai neveléshez.

= Tanító, 2011. február, 2. sz., p. 22-24.

Internetes források

A sokféle OSZK-s tevékenység decembertől online pr-rel egészült ki

A konyvtaros.com szerkesztőjével erősíti csapatát az Országos Széchényi Könyvtár. December 1-jétől *Tóth Péter* lett az Országos Széchényi Könyvtár új pr referense. A könyvtár hat fős közönségkapcsolati osztályának munkatársaként a jövőben feladatkörébe tartozik az online közösségi - közismert szóval webkettes - felületek megtervezése, kialakítása és gondozása; az OSZK márka építése; pr akciók, rendezvények szervezése. Tóth Péter segíti a könyvtár arculatának kialakítását, részt vesz a könyvtár megújuló honlapjának fejlesztésében és belső honlapjának szerkesztésében. A könyvtár honlapja (www.oszk.hu) is megújul, az online közösségi felületek kiegészítik és segítik a www.oszk.hu funkcióit.

Decemberben, a tesztidőszakban a könyvtár régi címerét választották egységes azonosítónak, ezzel a nagy múltú intézmény és a XXI. századi kommunikációs eszközök kiváló viszonyára próbálnak utalni. A könyvtár általános arculattervezése is folyamatos fejlesztés alatt áll. Januártól egységes arculatúvá teszik megjelenésüket a virtuális közösségi felületeken.

Forrás: 2010. dec. 7.

<http://www.konyvtaros.com/2010/12/orszagos-szechenyi-konyvtar.html>

Leghamarabb fél év múlva lesz kattintható a Magyar Nemzeti Digitális Archívum

A Magyar Nemzeti Digitális Archívumban szinte minden kulturális információ megtalálható lesz, akár évtizedekre visszamenőleg. A készítők azt ígérik, hogy várhatóan fél év múlva lehet először rákattintani. A többi között az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Országos Levéltár is részt vesz a Nemzeti Erőforrás Minisztérium digitalizáló programjában. A kulturális ügyekért felelős államtitkár szerint egy hivatalos regisztráció után már most bármilyen szervezet csatlakozhat a Magyar Nemzeti Digitális Archívumhoz. Szócs Géza az adattárat egy nagy, ingyenes, virtuális könyvtárhoz hasonlította. Elsősorban kulturális, illetve művészeti anyagokkal töltik fel az online archívumot és leghamarabb fél év múlva kattinthatunk majd rá.

Forrás: 2010. december 8. <http://www.mri-kossuth.hu/hirek/legfrissebb-hirek/mar-keszul-a-magyar-nemzeti-digitalis-archivum.html>

Az olvasás segít az egészségmegőrzésben

Az utóbbi években mindinkább felismerik az olvasás szerepét az egészségünk megvédésében, illetve bizonyos betegségek kezelésében. Számos kutatás mutatta ki, hogy a rendszeres olvasás segít a lelki problémák feldolgozásában, a depresszió leküzdésében, az időskori demencia lassításában, a stressz enyhítésében, az izomfeszültségek oldásában. Az olvasói klubokhoz tartozás megszünteti a magányosság érzését, növeli az önbecsülést és a társadalmi aktivitást. Nemrég Walesben elkezdődött a „Könyvek receptre” (Books on Prescription) program, és a NICE (National Institute for Health and Clinical Excellence) irányelvei felhívták a figyelmet a biblioterápia szerepére az enyhe és közepes lelki zavarok kezelésében. Az országos egészségügyi szolgálat 220 millió font támogatással új stratégiát hirdetett meg a lelki egészséggel kapcsolatos szolgáltatásokra, és ebben a liverpooli olvasásnépszerűsítő projektet („Get into Reading”) követendő példaként említik. (ref.: Mándy G.)

Forrás: 2010. december 8. <http://www.kithirlevel.hu/kuldes.php?id=12013>

Könyvtárfejlesztés a zalaegerszegi Apáczai könyvtárban - az informatika vonzotta a használókat

A könyvtári szolgáltatások infrastruktúra-fejlesztésére önálló pályázóként közel 8 millió forint támogatást nyert el a zalaegerszegi Apáczai Csere János művelődési központ könyvtára. A pénteki projektzáró rendezvényen Czirákiné Tóth Edit könyvtárvezető elmondta, hogy az uniós támogatással megvalósuló program során mintegy 1400 főre nőtt a könyvtár látogatottsága, fejlesztették a számítógép hálózatot, és hallássérültek kommunikációját segítő eszközöket vásároltak. A nyugdíjasok az ifjakkal együtt, közös tanfolyamokon sajátíthatják el a 21. századi legmodernebb informatikai ismereteket a december végéig megvalósuló programok keretében. Közlése szerint az intézmény alapítványi forrásból további közel 3 millió forintot fordított a könyvtár felújítására.

Forrás: 2010. december 15.

<http://www.monitormagazin.hu/24-ora-hirei/konyvtarfejlesztes-a-zalaegerszegi-apaczai-konyvtarban>

Megduplázta vevőforgalmát a Könyvsiker Kölcsonzó

A jelek szerint hibátlanul ráéreztek a korigényre az Első Könyvsiker Kölcsonzó kiötlői. Az üzlet (kölcsonzó) forgalma nyolc hónap alatt megduplázódott, a tulajdonosok egy kisebb, de országos hálózat kialakításának gondolatával játszanak.

A Kálvin téri üzletet hamar felfedezték az olvasni vágyók, a betérők száma már a nyitás utáni napokban elérte az ötvenet. Az ígéretes forgalom arra sarkallta a tulajdonosokat, hogy jobb helyet keressenek a boltnak, így a nyáron áthurcolkodtak a West Endbe. Bölcs döntés volt: ma naponta átlagosan százan fordulnak meg a könyvsiker kölcsonzóban - közölte érdeklődésünkre Sipos Anett.

Fontolgtatják, hogy az üzletet üzlethálózáttá bővítik: négy-öt nagyobb vidéki városban is szeretnének könyvsikerkölcsonzót nyitni.

Forrás: 2010. december 22. http://www.nol.hu/lap/kult/20101220-hazajaro_bestsellerek

Ajándékozzon könyvtárat! - Adventi akció Egerben

Adventi akciót tart az egeri Bródy Sándor Könyvtár. Évek óta a karácsony előtti időszakban féláron iratkozhatnak be vagy hosszabbíthatják meg olvasójegyüket az olvasók. Tavaly több százan éltek a lehetőséggel.

Sokan keresnek ilyenkor olyan könyveket, amelyekből ötleteket meríthetnek. A Bródy Sándor Könyvtár évek óta meghirdeti az Ajándékozzon könyvtárat! akciót. Az olvasók december 13. és 23. között féláron válthatnak olvasójegyét. Kárpátiné Ézsias Edit, az Olvasószolgálat vezetője szerint aki olvasójegyét ad ajándékba, az az olvasás szeretetét, az ismeretek megszerzésének lehetőségét kínálja szeretteinek. A könyvtár 250 millió forintot nyert olvasásnépszerűsítő programokra. Ennek is köszönhető, hogy más intézményektől eltérően itt nőtt az olvasók száma.

Forrás: 2010. december 22. <http://egerhir.hu/hir.php?id=8682>

Olvasás-felmérés Vasban: PISA és OSZK-s után regionális adatok - egymásnak ajánlanak a gyerekek

Milyen az irodalomhoz való viszonya a 10-14 és a 15-18 éves korosztálynak? Hogyan és milyen indíttatásból olvasnak? Ezekre a kérdésekre kereste a választ a Berzsényi Dániel Könyvtár ifjúsági olvasáskutatási programja. Van egy reményt adó húsz százalék, amely továbbviszi a könyves kultúrát. Az irodalmi kompetenciavizsgálat során 1615 diákot kérdeztek meg, ez a 33 ezres Vas megyei tanulólétszám 4,75 százaléka. A felmérés az egész megyére kiterjedt. Benne volt a megyeszékhely, valamennyi város, valamint három község: Felsőcsatár, Hegyfalva és Táplánszentkereszt.

- Kíváncsiak voltunk a gyerekek könyves és infokommunikációs-technikai környezetére, olvasási szokásaira, irodalomhoz való viszonyukra - mondta *Pallósiné dr. Toldi Márta*, a Berzsényi könyvtár igazgatója. Izgalmas és érdekes lett az eredmény. Akkor még nem ismertük a Pisa-kutatás eredményét, amely szövegértésben enyhe javulást mutat, és nem ismertük az OSZK-kutatást sem, ami szintén pozitív változást mutat: korábban 60, most 50 százalék az egyáltalán nem olvasók száma. A mi eredményeink is számos ambivalenciát hordoznak, mégis az a határozott üzenet körvonalazódik, hogy a fiatalságban egy stabil mag tovább fogja vinni az olvasáskultúra gyakorlatát. Ez azóta csak megerősödött bennem, mert az országos és a nemzetközi eredményeknél a mieink picit nagyobb rendszerességet mutatnak.

A picik 65, a nagyok 63 százaléka a nyomtatott könyvhöz, újsághoz kötődik. Csak 3 százalék olvas szépirodalmat, 6-9 százalék olvas újságot az interneten.

Forrás: 2011. január 5. http://vasnepe.hu/fooldal/20101228_olvasas

Pizza és pelenkázó a felsőoktatási könyvtárban

Az elmúlt években sok minden változott könyvtárfronton: a konstanzi egyetemi könyvtár igazgatója például pár évvel ezelőtt engedélyezte az italok bevételét a könyvtárba, és a 24 órás könyvtárszolgálat részeként a bejáratnál felállított egy telefont, hogy az éjszaka tanuló fiatalok rendelhessenek pizzát. Az ilyen és ehhez hasonló újítások miatt idén meg is kapta az év könyvtárának járó díjat Németországban.

A könyvtáraknak már azért is sietniük kell, mert a hallgatók - akár tudomást veszünk róla, akár nem - újabb és újabb tanulási szokásokat vesznek fel. Például a diákok ma már előszeretettel járnak laptoppal a könyvtárba, de gyakran kevés a konnektor, nem férnek el. A szolgáltatás-központú könyvtár-filozófia jó példája még a Göttingeni Egyetem, ahol a gyerekes egyetemisták számára a kicsik elhelyezését is biztosítják.

Változik a könyvtárosok feladata is. A jövőben ők segítenének ösvényt vágni az információ dzsungelében, hogy a látogatók a nyomtatott médiumok mellett az online információk között is boldoguljanak. Míg pár éve az egyetemi tanárok előszeretettel hangoztatták, hogy nem szeretnének online címekeket látni a beadott dolgozatok bibliográfiájában, ma egy hallgató, ha naprakész információkkal szeretné megtölteni az irományát, nem tehet úgy, mintha az internet nem is létezne. Éppen ezért igény van arra is, hogy az online információk hasznosítására a kutatókat és az egyetemi tanárokat is kiképezzék, hiszen bizonyos kérdések épp annyira újak nekik, mint a hallgatóknak.

Forrás: 2011. január 5. http://www.mohaonline.hu/techtud/konyvtarak_a_cyberterben

Önkéntes munka könyvtárban is - barátságokat és kapcsolatokat épít

A brit kormány elképzelése szerint a szigetország lakói a jövőben akár bankautomatáknál is adakozhatnak jótékony célokra, amikor pénzt vesznek fel.

A kormány másik célja az önkéntesség népszerűsítése. „A kórházak, iskolák, börtönök, bíróságok, könyvtárak, rendőrségek és tisztiiskolák már régóta élnek ezzel a gyakorlattal, és úgy véljük, hogy még több közintézménynek kellene önkéntességi lehetőséget biztosítania az embereknek” - olvasható a tervezetben. „Nem az a cél, hogy a kormány olcsón megússza a közszolgáltatások finanszírozását. Az önkéntes munka ugyanis jelentős hasznot hoz azoknak, akik a képességeik fejlesztésére, az új barátságok és kapcsolatok kialakítására, valamint a saját egészségük megőrzésére fordítják az idejüket” - vágott elébe a dokumentum a kritikusok vádjainak.

Forrás: 2011. január 5.

http://hvg.hu/vilag/20110102_adakozas_bankkartya_nagy_britannia

88 millióból visszaszereznék az olvasók egyharmadát Fejérben

Még több látogatót remélnék a Fejér megyei könyvtárak egy közel 88 millió forintos infrastrukturális fejlesztéstől, amelynek eredményeként jelentősen javult a helyi bibliotékák eszközellátottsága. A projekt záró rendezvényén kiderült: a fejlesztéseknek köszönhetően várhatóan olyanok is felkeresik a könyvtárat, akik eddig ezt nem tették. *Szabó Eszter Judit* ügyfélkapcsolati menedzsertől megtudtuk, hogy a fejlesztéseknek már csak azért is nagy jelentősége van, mert az utóbbi évben kevesebben keresték fel a könyvtárakat: míg 2005-ben a megyei könyvtár esetében 14 ezer regisztrált használója volt az intézménynek, jelenleg már csak tízezer a regisztráltak száma. Ugyanakkor örömteli fejlemény, hogy folyamatosan növekszik az úgynevezett távhasználat, a könyvtári honlapokat, internetes katalógusokat, a virtuálisan elérhető szolgáltatásokat használók száma.

Forrás: 2011. január 6.

http://www.fehervarihirek.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=7559

A vázlatkészítés és jegyzetelés segíti a szövegértést, a memoriter nem mindenhol

A magas szövegértési teljesítménnyel csak egyes tanulási technikák ismerete jár együtt: a jó tanulói teljesítményekhez erősen kapcsolódik a megértés és emlékezetbe vésés, azaz a jegyzetelés és vázlatkészítés, és ennél is erősebben az ezekre épülő összefoglalási technikák ismerete. Valamivel kevésbé, de egyértelműen pozitívan befolyásolja a szövegértési teljesítményt az önellenőrző tanulás, ezzel szemben nem minden oktatási rendszerben bizonyul hasznosnak a memorizálás és az elaborációs technikák (pl. az információ alkalmazhatóságának megvizsgálása vagy összekapcsolása előismereteinkkel) alkalmazása.

Forrás: 2011. január 12. <http://oecd-pisa.hu/PISA2009Osszefoglalojelentes.pdf>

Komolyzenei blog indult

A Liszt-év kezdetén útjára indult egy komolyzenei blog, amelynek szerzője Kocsis Katalin, (nyugalmazott) nagykanizsai könyvtáros: <http://kataliszt.blogspot.com/>

Forrás: 2011. január 12. <http://katalist-to-feed.blogspot.com/2011/01/katalist-kataliszt.html>

Könyvtárköszöntés - 60 éves a Halis István Városi Könyvtár

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár évről évre egy-egy konkrét téma köré építi rendezvényeit. 2011-ben a bibliotéka - rendhagyó módon - egy kicsit önmagát ünnepli. Az idei év a Haliskola jegyében telt el, tanórák, különféle képzések zajlottak a könyvespolcok közt, s olvasásnépszerűsítő programokra is sor került. Czupi Gyula igazgató elmondta: 2011 a jubileumok éve lesz, hiszen az intézmény éppen 60 esztendővel ezelőtt született, ráadásul 10

éve lakik a Kálvin téren. A 60. születésnap egy teljes hétre tervezett megünneplését április végére, május elejére gondolták, az igazgató reményei szerint a város napi rendezvényekkel összekötve. Szándékaik szerint egyfajta összegzés is lenne ez, melyben bemutatnák, hogy az elmúlt évtizedekben merre és mennyit fejlődött a könyvtár.

Forrás: 2011. január 12.

http://zalaihirlap.hu/kultura_oktatas-kultura/20110103_qkonyvtarkoszonas

Bécsben bevált az utcai ingyenkönyvtár

Egy éve települtek Bécs két pontjára *Frank Gassner* művész kezdeményezésére ingyenes utcai könyvtárak egy-egy könyvszekrény formájában. Az elv egyszerű: bárki bármikor hozhat a szekrénybe könyvet, és bárki el is vihet onnan, és ehhez semmiféle formáságnak vagy kötelezettségnek nem kell alávetnie magát. Kezdetben a művész maga finanszírozta a "könyvtár" költségeit, de a kezdeményezés ma már saját lábára állt. Az egyik könyvszekrényvel szemben lévő lemezboltos elmesélte, hogy egyszer tanúja volt, hogy egy idős asszony két bőröndnyi könyvet hozott a Bécstől 15 kilométerre lévő Klosterneuburgból. Átlagosan napi 10 és 30 között látogatják a nyitott könyvtárat. Valaki azért, mert nem szereti, hogy a könyvtárba időre kell visszavinni a könyveket, más meg azért, mert útba esik, és véletlenszerű kincsekre bukkanhat. Bár a projekt megvalósítói tartottak a vandalizmustól, a két könyvszekrénynek nem esett bántódása, tíz hónap alatt egyetlen alkalommal fordult csak elő, hogy graffitisek lefújták. Frank Gassner szerint a könyvszekrények azért is népszerűek, mert a bennük sorjázó könyvek szinte minden héten kicserélődnek. A két könyvszekrény Neubau kerületben, illetve a népszerű Brunnenmarkt piacon kapott helyet, és most tervezik a következőt is felállítani egy harmadik helyszínen.

Forrás: 2011. január 13. <http://www.origo.hu/kotvefuzve/blog/20110109-becsben-bevalt-az-utcai-ingyenkonyvtar.html>

„Nekiülnek” az olvasásnak - ülőalkalmatosságok a gyerekkönyvtárban

Melyek a legkedveltebbek a gyerekek körében?

A babzsákon ülve, fekvé olvasgatnak, a kisebbek lapozgatnak szívesen. Szeretik a kamaszok rendezgetni a mesesarokban, és közben beszélgetnek, ellazulnak. A babzsákok külső (színes) huzata levehető, mosógépben mosható, jól bírják az intenzív használatot is.

A babzsák-fotelek mindig foglaltak, és a szőnyegeken is szívesen ücsörögnek a gyerekek. Az ipari kartonból készült papírbútorok tökéletesen beváltak, más érzés köztük lenni; légiesebbek, mint a fából készültek, vagy mint a vas állványosak. Könnyebb a tér átrendezése, a takarítással sem kell különösképpen vigyázni.

Nagykanizsán, a gyerekkönyvtárban kellemes kuckó áll az olvasók rendelkezésére. A könyvtárban megtartott internetes számítógépes oktatás során egy "nagy" ajánlotta fel a kárpított párnákat. Kicsik és nagyok egyaránt szívesen használják, folyóirat és könyvolvasásra. A szülők is szívesen kucorodnak gyerekeik mellé. A természetes fa anyagból készült asztal és székek is kedvenc bútorarabok. A kisszékek könnyen mozdíthatók, így néha „lábra kelnek”. Még a könyvtár régi épületéből kerültek át. A kör alakú asztal jó szolgálatot tesz foglalkozások tartásánál, a kicsik örömmel ülik körül.

A kemény, színes matrackocka az almerei (Hollandia) könyvtár gyerekrészlegének divatja. A lány, antropomorf fotelek az amszterdami közkönyvtárakban jellemző gyermekbútorok.

Forrás: 2011. január 19. <http://www.kithirlevel.hu/kuldes.php?id=4026>

Családi „Ringató” a dunaujvárosi könyvtárban

Folytatódik a *Ringató* című sorozat a József Attila Könyvtárban: a kisgyermekes családoknak szánt foglalkozásokra hétfőnként várják a vendégeket. Ráadásul minden alkalommal kétszer is.

„A zene lelki táplálék, és semmi mással nem pótolható” - Kodály Zoltán veretes szavaival folytatódik január 17-én, hétfőn a *Ringató* című sorozat a József Attila Könyvtárban: *Fejesné Horváth Irma* zenepedagógus kisgyermekes családok számára indított foglalkozásaira az új esztendőben is hetente várják az érdeklődőket az intézmény emeleti előadótermében. A foglalkozások szülőknek, anyukáknak, kismamáknak, nagymamáknak, valamint az óvodáskort még el nem ért gyerekeknek szólnak - a játékos, mesés-verses és persze dalos-muzsikás rendezvényekre minden héten két alkalommal, hétfőnként délelőtt negyed tizenegyétől és tizenegy órától várják a vendégeket.

Forrás: 2011. január 20. <http://www.dunaujvaros.com/index.php?p=hir&hid=48784>

Újra megnyílt a Mindentudás Egyeteme - webkettes alkalmazásokkal dúsítottak

Kétszeresen is belopózott az infokommunikáció a Mindentudás Egyeteme újabb szériájába. Egyrészt a népszerű projekt az ismeretterjesztő missziójához beveti az elektronikus média teljes eszköztárát - a tévéműsoroktól kezdve a megújult és webkettes alkalmazásokkal dúsított honlapon át az e-learning tananyagokig, másrészt már a nyitóelőadásnak is egy mobilkommunikációs kutatás szolgálta az alapját.

Forrás: 2011. január 20. <http://hirek.prim.hu/cikk/80455/>

Az egyszervolt.hu nyerte a Kiváló Online Gyermektartalom Díjat

Az egyszervolt.hu gyerekeknek szóló honlapnak ítelték a Magyar Kiváló Online Gyermektartalom Díjat - az elismerést a nemzetközi biztonságos internet napon (Safer Internet Day) rendezett konferencia keretében adták át kedden Budapesten.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, Szabó Máté vezetésével - és mások között Kósa Éva pszichológusnak, Mlinarics Józsefnek, a Magyar Tartalomipari Szövetség ügyvezető elnökének és Székely Hajnalkának, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete elnökének részvételével - felálló zsűri egyebek közt a jól elkülönülő életkori sávokat, az ennek megfelelő, külön használati módokat ismerte el az egyszervolt.hu weboldalban, amely a Facebookon megrendezett szavazás közönségdíját is elnyerte, és jogosult képviselni az európai döntőben Magyarországot. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) Rendezvény és Oktatási Központjában megrendezett konferencián a tudatos fogyasztói magatartásra való nevelésért díjjal ismerték el a www.energiasuli.hu, a környezettudatos magatartásra való nevelésért díjjal pedig az [erdजारojatek.cvn.hu](http://www.erdजारojatek.cvn.hu) internetes oldalt. Minőségi gyermek animációs tartalom különdíjban részesült a www.minimax.hu, a gyerekek nyelvi kultúrájának fejlesztéséért pedig a www.okosito.hu nyert különdíjat. A kiírás szerint olyan honlapokat díjaztak, amelyek a 6-12 éves korosztály számára minőségi, a gyerekek javát szolgáló, vonzó tartalmaknak adnak helyet. A konferenciát az Európai Unió Safer Internet Plus programjának hazai konzorciuma szervezte. A felszólalások közös nevezője az a megállapítás volt, hogy az internet hatalmas tanulási, szórakozási és kapcsolattartási lehetőségeket nyújt, ugyanakkor a játékfüggőségtől a gyermekpornográfiáig és a zaklatásokig egyúttal komoly veszélyeket is rejt magában, ami ellen közös fellépésre van szükség a hatósági, a civil és a piaci szereplők részéről.

Forrás: 2011. február 8. http://hirek.prim.hu/cikk/2011/02/09/az_egyszervolt-hu_nyerte_a_kivalo_online_gyermektartalom_dijat

A pécsi Tudásközpont - a gyerekeknek tetszik

A BOBCATSSS-on hangzott el Alpek Etelka Anna, Herkó Piroska és Horváth Alíz előadása a pécsi Tudásközpont fogadtatásának felméréséről. Részletek a szöveges változatból: „A legfiatalabb olvasókat egyértelműen lenyűgözte az új, izgalmas, monumentális épület. Nem tudtak semmi rosszat mondani, talán nekik tetszett legjobban a modern berendezés, az idősök mellett. A sokak által komornak nevezett (szürke-fekete) színvilág is abszolút elnyerte a tetszésüket. A fiatalabb korosztály is nagyobb részt megtalálta számításait, ők több magyar és idegen nyelvű folyóiratnak, illetve frissen kiadott zenei CD-nek, illetve DVD - filmeknek örülnének a legjobban. Az épülettel, berendezéssel sem nekik, sem a középkorúaknak nem volt különösebb problémájuk. A nyugdíjasoknak kifejezetten tetszett az új közeg...”

Forrás: 2011. február 23.

http://kithirlevel.hu/index.php?kh=a_pecsi_tudaskozpont_fogadtatasanak_vizsgalata_1._-a_munkatarsak_es_a_hallgatok_velemenye

Természettudomány kicsiknek

Einstein szerint: „A tudomány felfedezés, és a felfedezés szórakoztató. -- Science is exploring and exploring is fun.” A Pittsburghben található Carnegie Library új mozgalmat indított 'Super Science @ your library' címmel, az Amerikai könyvtárkampány@ your library (Campaign for America's Libraries' @ your library) keretein belül. (Az Amerikai Könyvtár Szövetség (ALA) könyvtárak és könyvtárosok pr-jének projektje, amelyben könyvtárak ezrei vesznek részt az USA-ban és szerte a világon, multinacionális cégek és alapítványok támogatásával.)

Az óvodáskorúak és alsó tagozatosok érdeklődésére számot tartó természettudományos ismertető eseménysorozat az óvodákkal és iskolákkal együttműködve, a tantervi előírásokat figyelembe véve tizenkét témát ölel fel, mint például a robotok, tudományos felfedezések és az újrahasznosítás. A témákban helyi szakértők is megszólalnak, akik a természettudományi ismereteket igénylő pályákról és a tudomány hétköznapi szerepéről tájékoztatják a gyerekeket. A más intézményekkel való együttműködésnek nagy szerep jut a projektben. Az iskolákon kívül a Carnegie Tudományos Központ és a Carnegie Szépművészeti Múzeum is részt vesz a közös munkában.

A szülőknek összeállított programcsomaggal az apukák és anyukák otthon vagy a könyvtárban segíthetik gyermekük szellemi fejlődését, beleértve az USA-ban divatos magántanulókét (home-schooling: a gyerek otthon tanul, szülői segítséggel). A csomag részei: óravázlatok, olvasmánylista, a környezet természettudományi érdekességeinek listája, elektronikus források, szó- és kifejezésgyűjtemény és interaktív feladatok. (ref.: Hajnal W. J.)

Forrás: 2011. február 23.

<http://www.americanlibrariesmagazine.org/news/ala/super-science-your-library>

Honlapajánló

**Megújult a Deák Ferenc Megyei Könyvtár (<http://dfmk.hu>)
és gyermekkönyvtárának honlapja (<http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu>)**

Vadonatúj formával, gazdag tartalommal találkozunk a DFMK Gyermekkönyvtárának új honlapján: <http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu>. A gyermekkönyvtári oldal a főoldalról <http://dfmk.hu> is elérhető.

A jelmondat, amellyel invitál bennünket a bújárákódásra: „*Utazz velünk... köss ki nálunk!*”. A nyitóoldal színes, vidám képe: a hullámzó kék tengeren ringatózik egy fehér vitorlás hajó. Ha rákattintunk a hajó bármely vitorlájára, egy-egy megszívlelendő idézet, bölcs gondolat tárul fel előttünk.

A Nyitólapon számos gyermekkönyvtári érdekesség „hívogatja” a látogatókat. A felső és oldalsó menüsor a zalaegerszegi megyei gyermekkönyvtár szolgáltatásai mellett a gyerekeket számos meglepetéssel várja. A honlap készítőinek célja egy tetszetős, tartalmilag változatos, interaktív honlap létrehozása volt. Érdekessége a honlapnak, hogy a *Felnőtteknek* almenüben a gyerekek segítőinek (pedagógusok, szülők, könyvtárosok) is hasznos információkat nyújt a gyerekek olvasásával és könyvtárhasználatával kapcsolatban.

Forrás: 2011. márc. 30. <http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/>

Új gyermekkönyvtári blog: TARKAFORGÓ KALANDOZÓ

A zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtár új gyermekkönyvtári honlapjáról is elérhető a gyermekkönyvtár blogja (<http://tarkaforgokalandozo.blogspot.com/>).

A 2011. február 15-én indított blogban a gyermekkönyvtár rendezvényei mellett tehetségkutató pályázatokról és más érdekességekről is olvashatnak az érdeklődők a fotókkal, videókkal illusztrált bejegyzésekben.

Forrás: 2011. március 30. <http://tarkaforgokalandozo.blogspot.com/>

- A 34. hírlevél létrejöttében közreműködő – szakirodalmi információt szolgáltató gyermekkönyvtárosok:

Hagyományos források: Fejesné Szabó Piroska (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

Horváthné Nagy Elvira (Móra Ferenc Általános Iskola Zeneiskola, Napközi Otthonos Óvoda és Könyvtár, Zalakaros)

Matusné Gáll Éva (Apáczai ÁMK Könyvtára, Zalaegerszeg)

Internetes források: Oláh Rozália (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

